

Eind deze maand wordt schrijver Maarten 't Hart zeventig. In totaal publiceerde hij ongeveer net zoveel boeken. Hoe is de taal daarin te typeren? En waar komt die vandaan?

TON DEN BOON
HOOFDREDACTEUR GROTE VAN DALE

Een goudmijn voor woordenaars

De taal van Maarten 't Hart

In Maarten 't Harts roman *Onder de korenmaat* (1991) noemt een personage literatuur “niks anders dan mooi weer spelen met dure woorden”. Het werk van Maarten 't Hart, die eind deze maand zeventig wordt, is natuurlijk óók literatuur, maar het bevat maar weinig ‘dure woorden’. Integendeel, de taal van 't Hart heeft eerder een wat volkse inslag. Dat komt door de alledaagse taal waarmee hij de kleine luiden in zijn boeken portretteert, de dialectwoorden uit Maassluis, waar 't Hart zijn jeugd doorbracht, en de spreektaalige uitdrukkingen, spreekwoorden en tegeltjeswijsheden van zijn personages. 't Hart gebruikt die taal om hun milieu authentiek weer te geven en henzelf overtuigend te presenteren. Voor de lezer die niet alleen in het verhaal maar ook in de taal geïnteresseerd is, vormt het

oeuvre van 't Hart een ware goudmijn: hij vindt er verdwenen, vergeten, onbekende en elders onbestaande woorden en uitdrukkingen in.

Gideonsgetier

In 't Harts vroege romans is veel van die bijzondere taal ontleend aan de Bijbel – niet zo gek als je bedenkt dat de schrijver opgroeide in een streng gereformeerd milieu, waar hij in zijn studententijd overigens afstand van nam. Vooral in *Een vlucht regenwulpen*, de roman waarmee hij in 1978 definitief doorbrak, citeert hij talloze bijbelplaatsen, om de geloofsafval van de hoofdpersoon aannemelijk te maken. Zo verwijt de hoofdpersoon van dat boek God dat zijn moeder een langzame dood moet sterven, “hoewel ze als Henoch met God wandelde”.